

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve op Zondagen. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de vijf maanden f 6.00; franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 18 MEI.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Uithoofde van den Hemelvaartsdag zal de Trio Donderdag avond niet verschijnen.

AMSTERDAM, 16 Mei.

Vervolg en slot van de memorie van beantwoording der Regering van het verslag der Tweede Kamer over het voorstel van wet: afschaffing van den accijns op het gemaal en gedeeltelijk vervanging daarvan door eene heffing bij hoofdelijken omslag:

»Wanneer men nu de oorzaken nagaat, welke tot zoo vele wijzigingen geleid hebben in de wet van 1821, dan zal men tot het besluit komen dat gelijke oorzaken ook gedurig zullen leiden tot wijzigingen van elke wet van beginselen die men aanneemt. In de eerste plaats toch zullen de behoeften der schatkist grooten invloed blijven uitoefenen op het bedrag en de soort der belastingen die men heft. Vervolgens kunnen de vorderingen in natuur en scheikunde meer en meer middelen aan de hand geven om dezen of genen accijns te ontdoen, waardoor van zelf zoodanig middel, al minder en minder opbrengende, eindelijk geheel moet verlaten worden, en er dus eene gaping ontstaat, die, hetzij door een nieuw middel, hetzij door oproering der overige, moet aangevuld worden. Indien de pogingen van vele welgezinden, om aan den invretenden kanker van het misbruik van sterken drank paal en perk te stellen, eennmaal het gewenschte doel bereiken, dan moet zulks op de opbrengst van den accijns op het binnen- en buitenlandsch gedistilleerd eenen gevoeligen invloed uitoefenen, waardoor ook ter vervanging van dit middel naar andere zou moeten worden omgezien. Zoo zullen eene menigte oorzaken, geheel buiten magt van den wetgever liggende, de opbrengst van eenige middelen zoodanig kunnen verminderen, dat zij, als niet voldoende om de kosten der inning te dekken, moeten verlaten worden; terwijl andere mischiën meer en meer toenemende, zooveel opbrengen, dat zulks vrij en meer toenemende, zoodanig eene andere belasting uit de rij der middelen te doen verdwijnen.

»Het ligt dus in den aard der zaak, dat in het vak van belastingen altijd afwisseling in meerdere of mindere mate moet blijven heerschen; afwisselingen, die door geene wet van beginselen geheel kunnen worden voorgekomen.

»Doch ook dit moet men niet uit het oog verliezen, dat de aard onzer politieke instellingen weinig vooruit zigt geeft op eene stabiliteit, hoe wenschelijk die ook overigens een ieder, en in de eerste plaats der Regering, zou toeschijnen op het stuk van belastingen. De artt. 119 en 120 der Grondwet schrijven voor, dat telken jare de wet zal aanwijzen de middelen, noodig om de toegestane uitgaven te dekken.

»De wet kan dus den wetgever niet binden om afstand te doen van een regt dat de Grondwet hem geschonken heeft. Eene wet van beginselen kan dus niet verhinderen, dat telken jare de middelen ter sprake worden gebragt en dat daarin deze of gene wijzigingen, dikwijls hoogst nuttig en door de omstandigheden dringend gevorderd, worden gebragt, doch die als even zoovele bewijzen strekken, dat eene wet van beginselen op zich zelve niet voldoende is om veranderingen en wijzigingen in onze belastingen voor te komen. Wanneer men nu verder overweegt, dat al houdt de regering zich streng aan eene wet van beginselen, zij nog altijd de medewerking behoeft van twee andere takken van wetgeving, waaraan de eene telken twee jaren de helft van zijn personeel geheel kan zien veranderen, dan wordt de waarschijnlijkheid, dat eene wet van beginselen gedurende een aantal jaren onveranderd zal opgevolgd worden, zoo gering, dat de Regering niet geloofd, dat de moete aan zoodanige wet besteed, door de vruchten, welke zij zou dragen, voldoende zouden worden beloofd.

»Zij verneemt derhalve, met het oog op hetgeen de aard der zaak medebrengt en hetgeen de ondervinding ruimschoots heeft bevestigd, zich te moeten vereenigen met het gevoelen van die leden, welke het voordragen eener wet van beginselen niet wenschelijk achten.

»Diezelfde redenen nopen haar ook thans niet in beschouwingen te treden over den weg dien zij verder denkt

te bewandelen wanneer de accijns op het gemaal zal zijn afgeschaft. Zij wenscht zich dienaangaande eene volkomen vrijheid te verzekeren, welke vrijheid zou belemmerd worden, indien nu toezeggingen, van welken aard dan ook, door haar worden gedaan.

»Zij vindt tot deze gedragslijn te meer aanleiding daar, zoo als verder zal blijken, het denkbeeld van eene heffing bij hoofdelijken omslag verlaten is, en thans door de Regering alleen wordt voorgesteld het ontbrekende aan te vullen door verhooging van opcenten op verschillende belastingen, genoegzaam in den geest van hetgeen in bladz. 19 van het verslag is voorgesteld. Hierdoor verliest de voorgestelde maatregel veel van haar vorig karakter, brengt geene nieuwe belasting in de rij der thans bestaande, en beperkt zich tot het wegnemen van die belasting, waartegen in de laatste jaren de meeste bezwaren zijn in het midden gebragt.

»§. 4. Het was der Regering aangenaam te vernemen, dat de vraag, of zoo men dadelijk tot afschaffing van belasting op groote schaal kan overgaan, de voorkeur moet gegeven worden aan de opheffing van den accijns op het gemaal, door de meerderheid der leden toestemmend is beantwoord. Na in de Memorie van Toelichting uiteengezet te hebben, de redenen, welke haar bewogen hebben thans tot dit voorstel over te gaan, zou het bijna overbodig zijn, nog nader in ontwikkelingen te treden, indien niet door een niet onaanzienlijk aantal leden de maatregel bestreden was, en daarbij niet onder andere beroep gedaan was op het gezag van van Hogendorp en Gogel.

»De Regering begint met toe te geven, dat het mogelijk is, dat de ontheffing van den accijns niet zoo dadelijk of tot zoodanig bedrag zal worden gevoeld als velen zich misschien voorstellen, en dat zulks tot teleurstelling kan leiden, doch meent hierbij te moeten herhalen, hetgeen zij reeds in de Memorie van Toelichting heeft gezegd, dat zij zulks laat ter verantwoording van hen, welke van de afschaffing van den accijns op het gemaal der onkundige menigte overdreven voordeelen hebben voorgespiegeld. Aan den anderen kant echter wil zij ook niet toegeven, dat het niet zeer mogelijk is, dat, alle overige omstandigheden gelijk blijvende, de vermindering van den prijs van het brood niet grooter zou kunnen zijn dan het bedrag waarmede de belasting dien prijs verhoogt. Integendeel meent de Regering zich te mogen vleijen dat bij afschaffing van den accijns op het gemaal, bij gelijke graanprijzen, de prijsvermindering meerder zal zijn dan het bedrag der belasting. Zij meent dit te mogen opmaken uit vergelijking der broodprijzen in onze groote steden met die van eenige groote steden buiten 's lands, waar geen accijns bestaat. Het verschil nu tusschen die broodprijzen is grooter dan het bedrag der belasting. Nu wil de Regering volgaarne toegeven, dat dergelijke vergelijkingen altijd met groote behoedzaamheid moeten gemaakt worden; dat men zeer naauwkeurig moet bekend zijn met alle omstandigheden, die invloed kunnen uitoefenen op den prijs van het brood in eene localiteit in vergelijking met dien in eene andere, doch in allen geval schijnt als eene bepaalde daadzaak aangenomen te kunnen worden, dat de prijs van het tarwe-brood per Nederlandsch pond, na aftrek van het bedrag der belasting, in onze groote steden, zowel bij hooge als bij lage graanprijzen, eenige centen hooger is dan in verschillende andere groote steden van naburige Rijken. Dit verschil nu meent de Regering hoofdzakelijk daaraan te moeten toeschrijven, dat zoolang de accijns blijft bestaan, de bewerking om van graan meel te maken en dit laatste te sorteren, genoegzaam stationair blijft, en de vorderingen der wetenschap daarop slechts spaarzaam kunnen worden toegepast. Bij de memorie van toelichting heeft de regering reeds de hoop te kennen gegeven dat de vervaardiging van meel, die thans aan beperkingen en formaliteiten gebonden moest blijven, eene belangrijke vlogt zou nemen wanneer de accijns zal zijn afgeschaft. Voorts meent de regering zich te kunnen vleijen, dat wanneer de inkomende regten op meel die op de granen niet met het bedrag van den accijns behoeven te overtreffen, de aanvoeren van meel uit Noord-Amerika, die zoo zeer geschikt zijn om bij ontoereikenden oogst in

Europa de graanprijzen lager te houden dan anders het geval zou zijn, en die in de laatste jaren alhier steeds toenemend waren, nog meer zullen aangemoedigd worden en ook hierdoor heilzaam op de broodprijzen in dit land zal worden gewerkt.

»Men heeft gewezen op de berekening van Gogel, volgens wien een huisgezin van man, vrouw en vier kinderen, in een geheel jaar aan rogge-accijns slechts f 3.60 of één cent daags betaalt. Deze berekening onderstelt een verbruik van slechts 450 Nederlandsche ponden rogge in een jaar voor zes personen, of 75 Nederlandsche ponden per hoofd, hetgeen zeer laag is, wanneer daarbij verondersteld wordt (zoo als hier het geval schijnt te zijn), dat die personen geen tarwe eten. Men kan aannemen dat iemand, die behalve aardappelen slechts twee oncen roggebrood eet, uitermate slecht gevoed wordt. Het gemiddeld bedrag toch dat aan tarwe en rogge gezamenlijk veraccijnsd is per inwoner over het geheele Rijk, in het jaar 1853, was tot 108 Nederlandsche ponden, namelijk 37½ Nederlandsch pond tarwe en 70½ Nederlandsch pond rogge. Wanneer men nu bij de 75 Nederlandsche ponden rogge per hoofd nog voegt 33 Nederlandsche ponden tarwe, dan geeft zulks voor een gezin van zes personen 198 Nederlandsche ponden tarwe, waarvan de accijns bedraagt f 5.33½. Dit gevoegd bij den accijns voor de rogge, door Gogel vermeld, zou eene som bedragen van f 8.95½ of bijna 2½ cent daags. In gemeenten nu waar 100 opcenten worden geheven, stijgt dit tot 5 cents per dag. Nu is een belasting van 2½ cents daags, in het algemeen zeer wel te dragen, doch men mag met regt daarbij de vraag doen, of zelfs 33 pond tarwe en 75 pond rogge 's jaars eene voldoende voeding is, wanneer het overige voedsel grootendeels uit aardappelen bestaat. Met leedwezen moet de Regering bekennen dat het antwoord op die vraag niet toestemmend kan zijn. En alhoewel nu de vermindering van den prijs van het brood vele te hoog gespannen verwachtingen kan te leur stellen, zoo meent de Regering dat elke vermindering van den broodprijs moet bevorderd worden, en dat daarom, wanneer men tot afschaffing van belasting op grootere schaal wil overgaan, die op het gemaal de voorkeur verdient. Elke maatregel, waardoor eene betere voeding, vooral der lagere klassen wordt bevorderd, moet ook gunstig terugwerken op het voortbrengend vermogen der natie, daar bij elke mededinging met het buitenland niet alleen moet gelet worden op de hoogere of lagere dagloonen, maar op de hoeveelheid arbeids die voor een bepaald dagloon kan geleverd worden, welke hoeveelheid zal afhangen van de krachten des werkmans, die op hare beurt met meer of min goede voeding verband houden.

»De Regering meent dat tegenover de vermelding van het gevoelen van van Hogendorp en Gogel de vraag mag gesteld worden, of het waarschijnlijk is, dat ook in dezen tijd deze twee scherpziinnige staatslieden nog even groote voorstanders van den accijns op het gemaal zouden zijn, als toen zij die belasting verdedigden. Wanneer zij bekend waren geraakt met de veelzijdige verbeteringen in de bereiding van het meel elders aangebragt; wanneer zij de overtuiging koesterden, dat de invoering van die verbeteringen door den accijns van het gemaal wordt tegengewerkt, dan mag betwijfeld worden, of zij thans nog onvoorwaardelijk zouden volhouden hetgeen zij in hun tijd verdedigden. Beide staatslieden waren te veel gewoon den toestand des lands in aanmerking te nemen en op de veranderde behoefte des volks te letten, dan dat men zou mogen aannemen, dat hunne uitspraak, al ware die nog stelliger geweest, thans zou moeten terughouden van elke wijziging in de belastingen, wanneer de loop der tijden die meer en meer onvermijdelijk maakt. Doch wat van Hogendorp betreft, zoo heeft deze juist bevestigd, dat ook door groote staatsmannen dikwijls in latere tijden van vroegere denkbeelden wordt afgeweken. In zijne *Gedachten* keurde hij eene belasting naar de bezitting of het inkomen af; in de *Bydragen* toont hij zich van die theorie niet afkeurig. Na eerst het gemaal verdedigd te hebben, komt hij later in zijne *Lettres* ten deele op zijn gevoelen terug, en kwam tot het besluit, dat de accijnsen op het gemaal en het geslagt, behalve in de steden, moesten worden afgeschaft. (Zie O. van Rees, *Verhan-*

deling over de eerdiensten van G. K. van Hogendorp, bl. 60 en 85.)

»De Regering deelt in het gevoelen van die leden, welke herinnerd hebben dat de bezwaren voor de plattelandsbewoners, waarvan dikwijls veel hooger is opgegeven dan de zaak verdiende, zeer zijn verminderd nu genoegzaam bij elken molen een ontvanger is gevestigd. Doch zij meent echter hierbij niet onopgemerkt te moeten laten, dat de afschaffing van den accijns op het gemaal de gelegenheid zal verschaffen, vele ontvangers te ontheffen van de verplichting om subontvangers te houden, hetgeen voor de eersten gedeeltelijk zal vergoeden hetgeen zij door de inneming der gemaal-belasting missen; terwijl noodwendig inkrimping van het personeel der ambtenaren, naar mate de gelegenheid zich daartoe aanbiedt, zal volgen. Bovendien zal het platteland het groote voorrecht hebben, dat de voeding van het vee, die belangrijke tak van onze volkswelvaart, door de opheffing van den accijns op het gemaal onmisbaar verbeterd en bevorderd zal kunnen worden.

»Alhoewel nu, zoo als men aanmerkt, in die gemeenten des Rijks, waar de ingezetenen het brood bij de bakkers koopen, de last der formaliteiten uitsluitend op dezen en de molenars komen, zoo mag echter hier niet voorbijgezien worden, dat juist die formaliteiten eene groote reden zijn dat men het brood bij de bakkers neemt. Het is geenszins onwaarschijnlijk te achten dat wanneer alle formaliteiten kunnen weggelaten worden, vele ingezetenen, ook in steden, hun eigen brood zullen bakken, hetgeen op den prijs van het brood bij den bakker ook weder gunstig terug kan werken, want alsdan zal alleen het goedkoopere product bij den bakker van eigen productie terughouden, terwijl het nu voornamelijk de menigte formaliteiten zijn welke daarvan afschrikken.

»Dat vele gemeenten den accijns als plaatselijk middel zullen moeten behouden, zal uit den aard der zaak te weeg brengen dat de goede gevolgen der afschaffing van dien accijns niet zoo algemeen zullen gevoeld en gewaardeerd worden als de Regering zou verlangen. Zij meent echter dat deze bedenking niet moet terughouden van eenen maatregel, die overigens goed wordt gekeurd. Zij koestert verder de overtuiging dat naar mate men in vele gemeenten de voordeelen en het gemak zal ondervinden van volkomen vrijheid in de meelwerking en broodbereiding, de aandrang tot afschaffing van den accijns op het gemaal als plaatselijk middel grooter en grooter zal worden, en dus, al is het ook in een meer verwijderd tijdstip, vele gemeentebesturen het voorbeeld thans door de Regering gegeven van lieverlede zullen volgen. Door de wijzigingen in het oorspronkelijk wets-ontwerp gebragt, meent de Regering, zoo als uit latere ontwikkelingen ook zal blijken, dit doel te bevorderen.

»Eindelijk is door de leden, die zich niet kunnen vereenigen met het voorstel om den accijns op het gemaal af te schaffen, het gevoelen voorgestaan, dat niet ten onrechte het gemaal de hoeksteen van geheel het accijnsstelsel is genaamd. De Regering kan in dit gevoelen niet deelen, indien namelijk hierdoor wordt verstaan dat geheel het accijnsstelsel, wanneer het gemaal uit de rij van belastingen verdwijnt, ineen zal storten, als een gebouw waarvan de hoeksteen wordt weggebroken. Het wegnemen van den accijns op het gemaal zal natuurlijk de verhouding in opbrengst der accijnsen tot de overige middelen aanmerkelijk wijzigen. Doch de Regering ziet niet in, waarom elk der blijvende accijnsen, mits het toezigt daarop uit te oefenen onveranderd blijft, minder dan thans zou moeten opbrengen. Wilde men al de commiesen, die thans het gemaal bewaken, ontslaan, zonder te letten op de overige werkzaamheden die zij verrigten, ja dan zou voorzeker ons geheel accijnsstelsel in de waagschaal worden gesteld. Bij de vermindering van het aantal ambtenaren, zal echter op de werkzaamheden die zij, afgescheiden van het toezigt op het gemaal, verrigten, moeten gelet en, naar bevind van zaken, met de noodige behoedzaamheid te werk gegaan worden. Daarom zal het dan ook voorzigtig zijn, zich in den aanvang geene te overdreven denkbeelden te vormen van het getal ambtenaren dat gemist zal kunnen worden.

»Ten slotte veroorlooft de Regering zich nog deze vraag. Indien werkelijk het gemaal, in den vollen zin des woords, de hoeksteen van ons accijnsstelsel is, hoe is het dan gegaan van 1814 tot 1822 en van 1829 tot 1833?

§ 5. Het voorstel der Regering om eene som van f 1,500,000 door hoofdelijken omslag te heffen, heeft, blijkens het verslag, tot ernstige overweging aanleiding gegeven. Indien het reeds hoogst moeilijk is, wanneer de gunstige toestand der finantiën eene geheele of gedeeltelijke afschaffing van belasting toestaat, alle gevoelens te vereenigen, daar altijd door deze aan de eene en door gene aan de andere belasting de prioriteit zal worden toegekend, zoo ligt het in den aard der zaak, dat het voorstel tot invoering eener nieuwe belasting tot nog meer verschil van gevoelen aanleiding moet geven. Het Voorloopig Verslag levert daarvan ook weder het bewijs op.

»Iedere belasting is van eigenaardige bezwaren vergezeld, en er is dus ook geene, waartegen niet een reeks van bedenkingen in het midden kunnen gebragt worden. Toen dus de Regering de heffing eener som van ander-

half miljoen bij hoofdelijken omslag voordroeg, heeft zij geenszins verwacht dat daartegen geene bezwaren in het midden zouden gebragt worden. Zij geeft gaarne toe, dat wanneer de accijns op het gemaal wordt afgeschaft, doch de opbrengst van dat middel maar voor twee derden kan gemist worden, het eerste denkbeeld dat zich voordoet om het ontbrekende een derde te vervangen, bestaat in eene zuivere admodiatie van het gemaal, in verhouding van een derde der som die thans in de verschillende provincien en gemeenten in de rijksbelasting van den accijns op het gemaal wordt bijgedragen.

»Eene nadere overweging der zaak leidde echter tot de overtuiging dat eene zuivere admodiatie van het gemaal, dat is, een aanslag der ingezetenen in verhouding tot hetgeen door ieder hunner thans in de belasting op het gemaal wordt gedragen, noch doeltreffend noch billijk zou zijn.

»Indien men bij de afschaffing van den accijns op het gemaal toch ook voornamelijk beoogde de minvermogenenden te ontheffen, dan kon dit doel niet bereikt worden door ieder in de admodiatie te laten betalen in verhouding van hetgeen hij thans in den accijns bijdraagt. Gaat men dus uit van het beginsel om in de som, door admodiatie bijeen te brengen, niet te doen betalen de lagere klassen der maatschappij, dan ziet men niet dat de gemiddelde opbrengst van het gemaal, over een zeker aantal jaren, een beteren maatstaf aangeeft tot verdeling der te betalen som, dan de maatstaf welke de Regering heeft aangenomen. Zij is van het beginsel uitgegaan, dat wil men de meergegoeden in verhouding tot hun vermogen doen betalen en de minst gegoeden geheel vrijlaten, het verbruik van tarwe of rogge niet tot grondslag der belasting kan strekken, maar wel de vermoedelijke gegoedheid der ingezetenen. Deze nu heeft zij, voor zooveel de provincien betreft, getracht af te leiden uit het aandeel dat door hare ingezetenen in eenige voornamen rijksbelastingen wordt gedragen. Zij heeft geenszins beweerd dat daaruit wiskunstig zeker is op te maken het vermogen der ingezetenen, doch zij meende dat wanneer door de wetgeving werd bepaald hoeveel elke provincie, naar dezen maatstaf in de algemeene belasting zou moeten dragen, door Gedeputeerde Staten hoeveel ieder gemeente in het provinciaal aandeel, en door speciale commissien hoeveel ieder individu in het gemeente-aandeel had bij te dragen, men eene verdeling van lasten zou krijgen, die in het algemeen niet onbillijk kan geacht worden. Zij meende zulks des te meer te mogen hopen, wanneer men nagaat dat aldus gehandeld wordt in de provincie Limburg ten opzichte eener belasting, waarvan het gemiddeld bedrag per inwoner is f 1.21, terwijl hier slechts sprake was van eene belasting, waarin gemiddeld per hoofd zou worden betaald f 0.47½.

»Wanneer men kan wijzen op hetgeen werkelijk bestaat met eene belasting waarvan het bedrag bijna het drievoudige is van hetgeen men voorstelt, dan schijnen de bezwaren, die op bladz. 14 en 15 van het Voorloopige Verslag tegen het regeringsvoorstel in het breede zijn uitgemeten, niet geheel van overdrijving vrij te zijn. Zoo men het ontbrekende in 's Rijks schatkist wil vervangen door eene rechtstreeksche belasting, dan blijft de Regering volhouden, dat haar voorstel onmiskenbare voordeelen heeft boven eene zoogenaamde *income tax*, die hier te lande zeker onder de meest impopulaire belastingen behoort, terwijl de verdeling tusschen de verschillende provincien, welke volstrekt niet gelijk kan gesteld worden met de quota's onder de oude Republiek, naar een maatstaf was voorgesteld, die, wat men er ook van zeggen moge, een vrij gelijken tred schijnt te houden met de gemiddelde gegoedheid der ingezetenen van de verschillende provincien.

»Alhoewel nu de Regering de wijze van heffing en verdeling van eenen hoofdelijken omslag over de provincien, door haar voorgesteld, blijft verkiezen boven eene zuivere admodiatie van het gemaal en boven eene *income tax*, zoo ontveinst zij zich geenszins de bezwaren aan elken hoofdelijken omslag verbonden, en zij heeft daarom met belangstelling kennis genomen van de verschillende denkbeelden, in de afdeelingen geopperd, ten einde de som van f 1,500,000, die geacht wordt voor 's Rijks middelen nog gevorderd te worden, op andere wijzen dan bij hoofdelijken omslag te vinden.

»Ten gevolge van het door haar ingesteld onderzoek heeft zij gemeend, dat in de gegeven omstandigheden, terwijl het voornemen om den accijns op het gemaal af te schaffen zich van zoovele kanten aanprijst, doch aan den hoofdelijken omslag eigenaardige bezwaren zijn verbonden, het denkbeeld om het equivalent van f 1,500,000 door opeenten op eenige belastingen te vinden, in ernstige overweging kon genomen worden.

»Het denkbeeld om zich tot eenige opeenten te bepalen beveelt zich, naar het inzien der Regering, om de volgende redenen aan.

»Bij den hoofdelijken omslag gaat men uit van eene vaste som, waarin elke provincie haar aandeel betaalt in eene evenredigheid, die na verloop van eenige jaren wordt herzien. Wanneer men zich echter tot opeenten bepaalt, dan kan telken jare het bedrag der opeenten geregeld worden naar de behoeften van het volgende dienstjaar.

Vordert alsdan de schatkist maar een miljoen in stede van vijftien ton, dan heeft men slechts de opeenten te verminderen, terwijl tot vermindering der som van anderhalf miljoen, als hoofdelijken omslag te heffen, telkens eene afzonderlijke wet zou gevorderd worden.

»Bij voortdurenden voldoende toestand der schatkist zou men daarentegen van lieverlede de opeenten weder kunnen verminderen, om op het tegenwoordig bedrag terug te komen.

»Eenige meerdere opeenten vorderen geene meerdere bemoeijingen; de inruig daarvan gaat zonder eenige nieuwe schrifturen of formaliteiten; terwijl het niet valt te ontkennen dat een hoofdelijke omslag, zoo als is voorgesteld, tot veelsoortige bemoeijingen en schrifturen aanleiding zal geven, en den arbeid van Gedeputeerde Staten, gemeentebesturen, commissien en ambtenaren der belastingen niet weinig zal vermeerderen.

»Die meerdere opeenten zullen tevens de belasting-schuldigen niet zeer gevoelig drukken. Wanneer men, zoo als later zal aangeleend worden, om een bedrag van anderhalf miljoen bijeen te brengen, zich kan bepalen tot zes opeenten, dan zal men moeten erkennen dat zulks zich weinig zal laten gevoelen bij belastingen, waarop, behalve provinciale en gemeente opeenten, bovendien reeds van rijkswege van 20 tot 48 opeenten drukken.

»Doch hetgeen de Regering vooral deed overhellen tot het aannemen van het denkbeeld om eenige opeenten in plaats van den voorgestelden hoofdelijken omslag aan te nemen, is de volgende beschouwing. Een hoofdelijke omslag, hoewel weinig bezwaar opleverende voor den bewoner van het platteland, wanneer hij ondervindt dat die omslag minder bedraagt dan hetgeen hij nu aan accijns bij den ontvanger moet betalen alvorens zijne tarwe of rogge naar den molen te kunnen brengen, zou altijd vrij drukkend zijn voor de bewoners der groote steden, vooral voor de geringere burgerklasse. Daarom stond het bij de Regering vast, dat aan de gemeenten de vrijheid moest gelaten worden het aandeel, dat hare ingezetenen in den hoofdelijken omslag zouden moeten bijdragen, te voldoen uit hare inkomsten. Met het oog hierop moest ook aan de gemeenten de ruimte gelaten worden haar bij art. 22 van het wets-ontwerp toegestaan, hetgeen in de afdeelingen tot veel bezwaar aanleiding gaf. Door nu den hoofdelijken omslag geheel weg te laten, vervalt dit bezwaar, en kan het regt der gemeenten, om eenen accijns op het gemaal te behouden, geheel beperkt worden tot het bedrag dat haar nu is toegestaan bij wijze van opeenten te heffen, en dit ontwerp geheel in overeenstemming worden gebragt met de bepalingen der gemeentewet.

»Eindelijk heeft de aanneming van het denkbeeld om zich tot eenige opeenten op bestaande belastingen te bepalen, het groote voordeel, dat geene nieuwe belasting behoeft ingevoerd te worden, en men dus niet het gevaar loopt, waarop bladz. 20 van het Verslag wijst, van namelijk de eene impopulaire belasting door de andere te vervangen.

»Terwijl de Regering op grond der bovenstaande bedenkingen tot het besluit is gekomen om in plaats van eenen hoofdelijken omslag, verhooging van opeenten voor te dragen, meent zij thans uiteen te moeten zetten welke belastingen naar inzien met opeenten zouden kunnen verhoogd worden.

»De leden, welke verhooging van opeenten voorstonden, hebben daarvoor de directe belastingen, de hoofd- en collectief zegel der accijnsen op wijn, geslagt, zout, zeep, bieren en azijnen, steenkolen, turf, benevens de indirecte belastingen, en in- en uitgaande regten.

»De Regering ontkent niet dat er veel voor pleit het aantal opeenten, waarmede bestaande belastingen verhoogd worden, laag te stellen, en de verhooging daarentegen over een groot aantal middelen uit te strekken. Past men die verhooging op slechts weinig belastingen toe, dat moet eensdeels het getal opeenten grooter worden, en loopt men aan den anderen kant gevaar veel strijd uit te lokken betreffende de belastingen, die bij voorkeur verhoogd moeten worden, of wel meer bijzonder betreffende de belastingen die men bij voorkeur daarvan verschoond zal willen zien. Daarom zou de Regering er wel toe overhellen het veld zoo ruim mogelijk te zien, indien er niet sommige belastingen waren, die zij echter meent niet ter verhooging te moeten voorstellen.

»Zoo meent zij bij de accijnsen niet te moeten voordragen het verhoogen der opeenten van de suiker, omdat die accijns reeds bij een afzonderlijk wets-ontwerp aanzienlijk wordt opgevoerd; evenmin als van het zout, de zeep, bieren, azijnen en brandstoffen, daar al deze voorwerpen meer of min behooren tot de eerste levensbehoeften van alle klassen van ingezetenen, en het dus in strijd zou zijn met de beweegredenen der wet, die belastingen te verhoogen. Wat het buitenlandsch en binnenlandsch gedistilleerd betreft, hierop blijft het voornemen bestaan, eene verhooging van 12 opeenten voor te dragen. Alsdan blijven van de accijnsen dus alleen die op den wijn en het geslagt over, waarop men geringe opeenten als op de directe en indirecte belastingen wenscht voor te dragen, want alhoewel het geslagt onder de eerste levensbehoeften moet gerekend worden, zoo leert toch

de ondervinding dat het rund en kalfsvleesch geenszins meer tot de voedingsmiddelen van die klassen van in gezetenen, die men in de eerste plaats wenscht te onlasten, kan gerekend worden.

„De gouden en zilveren werken, voorwerpen van weelde zijnde, zoo schijnt het regelmatig ook de belasting op die voorwerpen met gelijke opcenten als de andere te verhoogen.

„Wat de in- en uitgaande regten betreft, zoo meent de Regering na rijp overleg, daarop geene meerdere opcenten te moeten voordragen. Zij geloof niet dat eene geringe verhooging van vijf of zes opcenten bij dit middel meer gegronde reden tot klagt voor den verbruiker zou kunnen opleveren dan bij de overige vermelde belastingen, maar is van oordeel dat het bedrag van de in- en uitgaande regten zoo weinig mogelijk aan verandering moet onderwerpen worden, opdat er geene misrekeningen ontstaan voor den vreemdeling; uit welk oogpunt voor het tarief der in- en uitgaande regten en dus voor den handel afwisselende opcenten altijd schadelijk zijn geoordeeld.

„In verband met den tijd van 1 Januarij 1856, waarop wordt voorgesteld den accijns op het gemaal op te heffen, zal dus tevens de beoogde verhooging van opcenten op eenige middelen in werking moeten komen. Bij de behandeling der wet op de middelen zal dus het bedrag der vermeerderde opcenten voor het volgende dienstjaar moeten worden vastgesteld. In het gewijzigd wetsontwerp, dat thans aan de beraadslagingen der Staten-Generaal wordt aangeboden, heeft men zich d-rhalve bepaald tot de aanwijzing der middelen die eene verhooging van opcenten zullen moeten ondergaan, voor zoo verre zij niet voldoende mogten zijn om aan te vullen hetgeen 's Rijks schatkist bij de afschaffing van den accijns op het gemaal zal blijken noodig te hebben om de uitgaven door de middelen te doen bestrijden. Alhoewel het cijfer der opcenten telken jare een onderwerp van beraadslaging zal uitmaken, zoo acht de Regering het echter van overwegend belang, dat bij deze wet de middelen worden aangewezen die men met nieuwe opcenten wil verhoogd zien, om te dekken het tekort dat ten gevolge der afschaffing van den accijns op het gemaal zal blijken te zijn ontstaan.

„Ofschoon nu het cijfer der opcenten thans geen punt van overweging uitmaakt, zoo is het echter geenszins overbodig hier aan te toonen welk aantal opcenten zou gevorderd worden om anderhalf miljoen te vinden, wanneer men zich bepaalt tot de middelen, door de Regering voorgesteld.

„Ten dien einde wordt hierachter eene staat overgelegd, waaruit blijkt dat 6 opcenten op de vermelde middelen, en wanneer men uitgaat van het bedrag, waarop die middelen voor 1855 geraamd zijn, eene som uitleveren van / 1,529,880. Bij het eerste jaar zou natuurlijk daarop gelet moeten worden, dat de meerdere opcenten op het personeel en de opcenten eerst met 1° Mei kunnen ingevoerd worden. Bij deze berekening, die alleen als voorbeeld en toelichting dient, heeft men gemeend die omstandigheid buiten rekening te kunnen laten. Mogt het evenwigt der Staats-inkomsten en uitgaven voor 1856 het evenwigt der Staats-inkomsten en uitgaven voor 1856 eene minder groote som vorderen, dan kan in de behoefte met minder dan zes opcenten worden voorzien.

„Na aldus te hebben aangetoond, op welk voorstel, naar het inzien der Regering, de keuze dient gevestigd te worden, wanneer men voor de bezwaren, aan eenen hoofdelijk omslag onvermijdelijk verbonden, terugdeinst, acht de Regering het overtuigd, de andere voorstellen die gedaan zijn om een equivalent van / 1,500,000 te vinden, nader ten toetse te brengen. Zij erkent echter gaarne dat een en ander daarin voorkomt, waarvan ter gelegener tijd een nuttig gebruik kan gemaakt worden, terwijl ook de meermalen gedane bemerking over de welvaart, die de landbouwend stand geniet, waarschijnlijk niet zonder invloed zal blijven, gelijk reeds bij de behandeling der wet op de middelen over 1855 is aange-merkt, wanneer de gelegenheid zich zal aanbieden de wetten op de directe belastingen te herzien.

„§ 6. De bezwaren tegen art. 6, in verband met art. 22, door het gewijzigd ontwerp geheel vervallende, zoo kunnen die thans met stilzwijgen voorbijgegaan worden.

„Door de redactie van art. 3 van dit nieuw ontwerp komt het der Regering voor geheel in overeenstemming te zijn gebragt met de gemeentewet.

„Dat vele steden den accijns op het gemaal niet kunnen missen wordt ook door de Regering betreurd, want het zal maken dat men de voordeelen van de afschaffing van den accijns op het gemaal niet zoo algemeen zal ondervinden als zij wel zou wenschen. Zij meent echter dat die omstandigheid haar niet mag terughouden, den accijns op het gemaal als rijks belasting af te schaffen, terwijl zij daarentegen geene vrijheid vindt de gemeentebesturen te verhinderen in het behouden van eene belasting, wier plotselinge opheffing de finantien van vele gemeenten in de schroomelijkste verwarring zou brengen. Zij koestert echter de hoop, dat naar mate de meelbereiding en broodbereiding ten platten lande meer en meer de verbeteringen ondergaan, welke de opheffing der thans bestaande formaliteiten mag doen te gemoet zien, ook voor de ste-

den de behoefte tot opheffing van den accijns op het gemaal zich meer en meer zal doen gevoelen.

„Het denkbeeld om eene of andere belasting geheel aan de gemeenten af te staan, en andere uitsluitend voor het Rijk te houden, is meermalen bij de Regering ter sprake gebragt. Tot nu toe echter bestaan daartegen belangrijke bezwaren.

Door den Koning is magtiging verleend om de schoenerbrik *Makassar* en de schoener *Atalante* te bestemmen om dit jaar de haringvloot te begeleiden en te bewaken, zoo mede om den eersten jaagharing door het stoomschip *Sindoro* te doen afhalen.

In den vroegen morgen van den 13 dezer ontsiep te 's Gravenhage, in 75jarigen ouderdom, de heer Henri Louis Tétar van Elven, gepensioneerd ambtenaar bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken. De overledene, wiens naam ook als dichter en letterkundige gunstig bekend is, was de ontwerper van het Nederlandsche stelsel van stenografie, dat thans bij de Kamers der Staten-Generaal wordt gevolgd. Aan zijne bemoeijngen vooral heeft men de invoering van deze zaak hier te lande te danken, terwijl ook de meesten der bij de Kamers aangestelde stenografen van hem hunne opleiding in die kunst genoten. De heer Tétar van Elven was om zijn rechtschapen karakter algemeen geacht en wordt door velen betreurd. Hij was de waardige vader van drie zonen, die ieder, als bouwkundige, als graveur en als schilder een hoogen rang in onze kunstwereld bekleeden.

Uit Utrecht wordt met zekerheid gemeld, dat thans de versmalling van het spoor naar Amsterdam gereed is; daaraan is in de laatste dagen met ijver gewerkt. Den 13den is er een proefrijd van Amsterdam over dit spoor gedaan, en het is vermoedelijk dat, gelijktijdig of zeer kort na de opening van den weg naar Gouda, het ver-voer langs Utrecht zal plaats hebben.

Naar men verneemt, moet het voor Delfshaven en de binnenvaart zoo gewigtig plan, om door de voor die gemeente in de Maas liggende plaat, een kanaal of haven te graven, bij de hooge regering zeer veel bijval vinden. (N. R. Ct.)

Men verneemt dat Zr. Ms. stoomschip *Cycloop*, hetwelk in het begin van dit jaar bezuiden Zandvoord is gestrand, gelukkig afgebragt, cergisteren (14 Mei) in diep water is gekomen en gisteren, onder klein-zeil, met eene gunstige gelegenheid naar Helvoetsluis vertrokken. Zr. Ms. stoomschip *Sindoro* zou de *Cycloop* te gemoet komen, om het vaartuig naar die haven op te slepen, zoodat men zich mag vleijen dat het voor 's rijks dienst behouden zal blijven.

HERWIJNEN, 14 Mei. In de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van gisteren, komt een bericht voor uit 's Hertogenbosch, houdende eene opgave van het getal bunders, welke op den EERSTEN APRIL nog geïnundeerd waren. Destijds stond een groot gedeelte der provincie Gelderland mede onder water, doch sedert 1 April zal in Noord-Brabant, even als in Gelderland, wel het grootste gedeelte der bundertallen droog geworden zijn. Te Hel-louw, Herwijnen, Vuren, Dalem en de Geldersche gedeelten van Asperen, Heukelom en Spijk, staat de geheele oppervlakte van die polders, tengevoelge der doorbraken te Lienden en IJgen, op heden nog onder water; — hier kan niets worden verhoord en is men bovendien verplicht, om tot ongehoorde prijzen elders land voor het vee te gaan huren of hetzelfde te gelde te maken. (N. R. Ct.)

PER TELEGRAAF.

's Hage, 16 Mei.

Heden heeft de Tweede Kamer tot de toelating van den heer de Limpens van Maastricht, zelfs zonder stemming besloten.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*: PARIJS, 15 Mei. De plechtige opening der tentoonstelling heeft heden plaats gehad. Zij begon ten 1 en eindigde ten 2 ure. Er was een groote menigte toeschouwers tegenwoordig. De keizer hield eene aanspraak, welke geene politieke strekking had.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*: WEENEN, 15 Mei. In de best onderrigte kringen wint het gevoelen meer en meer veld, dat Oostenrijk een onzijdig standpunt zal blijven innemen, en zich niet verder dan op diplomatiek terrein met de westersche mogendheden begeven zal. De *Oosterr. Corr.* uit heden dezelde meening, en zegt, dat Oostenrijk zeer zeker niet dan door de uiterste noodzakelijkheid gedreven, aan den oorlog zal deelnemen.

LONDEN, 15 Mei. In het Hoogerhuis ontwikkelde lord Albemarle heden avond zijne motie, strekkende tot eene strengere blokkade van de havens der Oostzee, en tot het beletten van den onzijdigen transito-handel, welke motie ondersteund werd door de lords Ravensworth, Colchester, Clanricarde, Grey en Dorby, doch bestreden

door lord Stanley en lord Granville. In omvang getragt is de motie verworpen met 47 tegen 31 stemmen, hebbende dus de regering wederom, niet eene meerderheid van 16 stemmen gezegevierd.

In het Lagerhuis waren de debatten onbelangrijk. Van lord Raglan zijn geene nadere dépêches ontvangen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Mei. Het wordt er voor gehouden, dat Oostenrijk, na de verwerping der laatste voorstellen, zal blijven volharden bij zijne gewapende onzijdigheid. De Fransche en Engelsche bladen, wier toon tegen Oostenrijk steeds heviger wordt, gaan voort om aan de waarheid van dit gerucht geloof te hechten.

— Men verhaalt dat koningin Victoria in den loop van de maand Augustus Parijs zal bezoeken.

— De ter dood gebragte moordenaar Pianori heeft geen berouw getoond. Van meening zijnde dat de zwarte sluijer, dien hij over het hoofd moest hebben hem uit medelijden gegeven werd, ten einde den doodstoestel aan zijn gezigt te onttrekken, weigerde hij dien, en heeft zich niet eerder onderworpen, dan na men hem verzekerd had, dat zulks bij de op hem toegepaste straf van vadermoorder de gewoonte was. Op het schavot gekomen heeft hij: *live de Republiek!* geroepen, en nog eenmaal toen zijn hoofd reeds onder de bijl lag.

— De generaal Canrobert heeft magtiging verzocht om de reserve van Konstantinopel te mogen onthieden. Dit is toegestaan en men verwacht nu spoedig van een beslissenden slag te zullen hooren.

— Zoo als men weet, heeft de gemeenteraad der hoofdstad, ten einde in de behoeften der bevolking, bij de duurte der levensmiddelen, eenigzins te voorzien, den prijs van het brood een tijd lang op 40 centimes per kilogramme bepaalt, wordende het meerdere door dit ligchaam vergoed. Nu echter de duurte reeds zoolang aangehouden heeft, is het niet langer in de mogelijkheid, met dien maatregel voort te gaan, daar de schuld, hieruit voortspruitende, reeds niet minder dan 35 miljoen zou bedragen. De gemeenteraad heeft dus besloten, dat de prijs van het brood voortaan op 45 cent. per kilogr. verkrijgbaar zal zijn; doch met uitzondering voor de arbeidersklasse, ten wier behoefte alleen nog kaartjes zullen worden afgegeven tot het verkrijgen van brood a 40 cent. per kilogr. De *Moniteur* bevat in zijn nummer van heden reeds het desbetreffende besluit.

— Onder de opmerkelijke voorwerpen, welke op de tentoonstelling zijn gezonden, behooren ook kleine woningen op vier wielen, welke de vervaardiger huizen op rollen noemt en welke te koop of te huur zijn. Zij, die dus geene huisvesting hebben, kunnen zich zeer gemakkelijk helpen door eene dezer woningen te huren, ondersteld dat hij ook een plek heeft om ze naar toe te rollen.

ENGELAND.

LONDEN, 15 Mei. De verwerping der motie van lord Ellenborough door het huis der lords, is voor het kabinet nog geen besliste zegespraal, wijl de groote strijd eerst in het Huis der gemeente moet gestreden worden. Men denkt echter dat het lord Palmerston zal gelukken, ook daar eene hem gunstige meerderheid te vormen.

— De *Times* bevat in zijn nummer van gisteren een uitvoerig artikel, waarin de regering op nieuw heftig aangevallen wordt, en dat blijkbaar geschreven is met het doel, om op den uitslag der motie van graaf Ellenborough, dien dag in het Hoogerhuis gedaan te werken. Ook trekt het blad te velde tegen de door lord Grey aangekondigde motie, waarin te kennen wordt gegeven, dat het te betreuren is, dat men op den grondslag der Russische voorstellen, geen onderhandelingen heeft aangeknoopt tot het verkrijgen van den vrede. Het blad zegt, dat de Russische organen hiervan partij trekken en verklaren, dat de vredesgezinde partij in het Parlement vorderingen maakt en dat, zoo Rusland slechts volhardt, de moed en de hulpmiddelen der Engelsche natie uitgeput zullen worden.

STADS NIEUWS.

BURGERLIJK STAND.

AMSTERDAM, 16 Mei.

ONDERTROUWD (10 Mei): J. C. Visser met S. C. M. de Breux, van het Nieuwediep.

BEVALLEN (12 Mei): H. Namias, geb. van M. L. Salzedo, D. — (14 Mei): C. E. Lomans, geb. Girolldi, D.

OVERLEDEN (9 Mei): M. Rietel, 69 j. — (10 Mei): C. H. Dolfseij, 19 j. — (13 Mei): H. L. Tétar van Elven, 74 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 15 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 55½. Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 92½. Spanje 1—3 pc. 17½. Binnel. 3 pc. 3½. Romeinen 5 pc. 81½. Oostenrijk Metalliek 5 pc. 66½.

PARIJS, 15 Mei. Fransche 4½ pc. 93.20; 3 pc. 68.10; 3 pc. Spanje 5½; id. 1 pc. 18½; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 84.

MADRID, 14 Mei. 3 pc. Schuld 3½; id. 1 pc. 18½.

LONDEN, 15 Mei. Consols 89, 3 pc. Spanje buitenl. 86½, 1 pc. dito 18½; Comité-gewijzen 4½. Passive 3½; 5 pc. Rool. 98, 1½ pc. dito 88½; 4 pc. Bond. 82½, 2½ pc. id. 65½.

fraden er de proef mede te nemen; geen Doctor behoeft zijne toetsaanning daartoe te geven, het is een ligt ver-
teerbaar voedsel; een zieke kan geene betere diët houden
dan Revalenta eten; er is dus niets gewaagd in een
busje Revalenta te koop en om de werking er aan
van na te gaan.

De kleine bussen kosten 87½ Cts., 1 £ f. 2, 2 £
f. 3½, 5 £ f. 8, 12 £ f. 16.
In het Verkoophuis en de bekende Dépôts.

3. A. M. MENSINGA, Predikant te Sybecarspel, in 't kort beantwoord. Prijs f. 6

Te Amsterdam bij C. L. van LANGEWUYDEN, Drukker en Uitgever.